

Naast de vier Evangelieën uit het Eerste Testament, is er een vijfde evangelie. Ja, een vijfde evangelie dat niet in de bijbel staat. En als u dat verbaast, moet u weten dat er nog veel meer evangeliën zijn. Want de evangeliën van Mattheus, van Marcus, van Lukas, en van Johannes zijn de enigen niet.

Naast deze vier evangeliën zijn er nog meer. Bijvoorbeeld het evangelie van Judas. Het evangelie van Maria Magdalena. En dus ook het Evangelie van Thomas. Dat evangelie werd pas in 1945 toevallig gevonden, toen twee Egyptische boeren op hun land aan het steentjes gooien waren. "Tik", zei de grote aarden kruik terug. En zo werd het Thomasevangelie gevonden.

Het Thomas Evangelie is een verzameling uitspraken van Jezus. Maar in tegenstelling tot de Bijbelse evangeliën, vinden we hier géén levensverhaal, géén wonderen, géén lijdensverhaal, en ook géén opstanding. En ook geen aansluiting op gemeentheologie in de brieven van de Apostel Paulus.

Juist de afwezigheid van deze grote christelijke thema's, was de reden dat het Evangelie van Thomas niet in de verzameling van de boeken van de Bijbel is opgenomen. Is het Thomas evangelie daarom van geen waarde? Zeker niet. Want het Thomas-evangelie is, náást de bijbel, de belangrijkste bron, voor kennis, over Jezus.

Vanochtend leggen we het vergrootglas op twee teksten uit dat Evangelie van Thomas. Die twee teksten, gaan over het Koninkrijk van God. En om het nóg ingewikkelder te maken. Het Thomas-evangelie fluistert ons in: het koninkrijk is ook nog verbórgen. Op zoek dus naar het Verborgene Koninkrijk van God.

Als ik denk, aan een "verborgen koninkrijk", dan denk ik eerst aan één van de verborgen koninkrijkjes, hoog in het Himalayagebergte. Aan Butan bijvoorbeeld. Of aan Sikkim. Die liggen hier heel wat kilometers vandaan. En dat is volgens de

boodschap van het Thomas-evangelie véél te ver buiten jezelf gedacht. Het koninkrijk van God, is - volgens het Evangelie van Thomas - niet buiten jezelf te vinden. Niet búiten jezelf dus.

U kent ongetwijfeld het verhaal van die Jood, met de naam Eisik, uit Krakow. Die had een droom gehad. Hij moet lange reis maken omdat er voor hem een schat verborgen lag onder één van de bruggen van Praag. In de stad Praag aangekomen, ontmoette hij een poortwachter die een soort van zelfde droom had gekregen. De poortwachter had gedroomd dat er een schat lag bij de Jood Eisik in Krakau. De moraal van dit joodse verhaal over het najagen van dromen is: *"Soms moet een mens ver reizen, om te ontdekken, dat het geluk uiteindelijk dichtbij huis te vinden is"*.

In dromen is waarheid te vinden. Niet alleen in de droom van Esik uit Krakow, of die van de poortwachter. Maar ook het Bijbelboek Joël spreekt over *"oude mensen die dromen dromen"*, en over *"jongeren die visioenen zien"*. Dromen spreken niet zelden de waarheid over je zelf.

In deze richting moeten wij dus zoeken. In de richting van je eigen huis, in de richting van je eigen geest, in de richting van je dromen. In je eigen denken. In jezelf. Om het met woorden van Gezang 7 uit het Liedboek te zeggen:

"In de hemel is het niet, - hoe vaak gij ook naar boven ziet. - Het woord van liefde, vrede en recht, - is in uw eigen mond gelegd, - is in uw eigen hart geschreven".

Ware woorden. Maar wie zoekt, de weg, de waarheid, en het leven in zichzelf? Wie zoekt het Koninkrijk van God bij zichzelf? Is ons Zelf niet de laatste plaats waar we zoeken, als we het niet vinden kunnen?

De allerlaatste vindplaats is ons eigen Zelf. De meesten van ons zoeken daar eigenlijk nooit. Het ligt altijd aan de ander. Het is altijd de ander die gek is. Het is altijd de ander die niet deugt.

Bent u de automobilist die als enige aan de goede kant van de weg rijdt? Kijkt u eens wat vaker in de spiegel van de kapper.

Toch, blijft Thomas volhouden: *"het Koninkrijk van God ligt verborgen in jezelf"*. Om het met Erasmus te zeggen: *"ken u zelve"*. *"Ken U Zelfen"*, stond al op de Tempel van Apollo in Delphi in het oude Griekenland. En het is de gevleugelde uitspraak van het komische vpro-duo Van Kooten en De Bie: *"Zoek je zelf broeders, zoek je zelf zusters"*.

Het zijn goed of minder goed gekozen voorbeelden, van wegwijzers naar jezelf. Ze verwijzen ons naar ons zelf terug. Daar moeten wij het zoeken. Aldus het Evangelie van Thomas. De pijl naar het Koninkrijk van God. Zij wijst niet van ons af. Het is een pijl met een u-bocht. Als een boemerang keert ze terug. Naar ons eigen zelf. Naar mijn eigen zelf.

Ik vroeg mij af: Worden wij niet overvraagd door het Thomas-evangelie om in onszelf het Koninkrijk van God te zoeken? Laten we Thomas er zelf op aanspreken.

"Beste Thomas. Jij, aan wie dit Evangelie van Thomas wordt toegeschreven... jij bent toch één en dezelfde, die in het Evangelie van Johannes, "de ongelovige Thomas" wordt genoemd? Als geen ander van de leerlingen zocht jij het toch buiten jezelf? Je zei: "Als ik niet de tekens, van de spijkers, in Zijn handen kan zien, en mijn hand niet in Zijn zijde kan leggen, zal ik het niet geloven".

En zelfs toen je de opgestane ontmoette, wilde je voelen buiten je zelf. Je wilde eerst de wonden in Zijn handen zien. Je wilde eerst jouw eigen hand, in Zijn zijde leggen. Pas dan zou je geloven dat het de opgestane Jezus is, die voor je staat."

Zou het kunnen, dat in één en dezelfde Thomas misschien twee krachten aan de gang zijn. En dat hij daarom 'tweeling' wordt genoemd? Twee krachten, die als tweelingbroers - want Thomas betekent in het Aramees - tweeling - met elkaar aan het

touwtrekken zijn over wáár je het Koninkrijk van God zoeken moet: in jezelf, of buiten jezelf? Zit het koninkrijk van God in mij, of niet. Het is, net als met de 'vlek' op uw liturgieboekje: het is soms even een glimp van het koninkrijk zien, of je ziet hem niet.

Het getouwtrek in jezelf. Dat herkent u in uzelf. Het heen-en-weer getrek met uw eigen denkbeeldige tweelingbroer of uw eigen denkbeeldige tweelingzus, in u zelf. Juist omdat ze elkaar zo goed kennen. Het Koninkrijk van God in jezelf. Ben ik, bent u daar de drager van? Dragen wij, diep in onszelf, het goddelijke? Kunnen wij, het Koninkrijk van God realiseren, door de weg naar binnen te gaan? En hoe zou het voelen, als wij dat koninkrijk in ons zouden ervaren terwijl de wereld om ons heen kreunt en schudt?

Vanuit de theologische dogmatiek kan ik het afwijzen van het Evangelie van Thomas om in de Bijbel te worden opgenomen wel begrijpen. Immers, als in onszelf het Koninkrijk van God te vinden is, dan is Jezus niet meer de noodzakelijke verlosser. En voor die richting heeft de orthodoxie in de eerste eeuwen, én die van de grote reformatoren, én die van de hedentendaagse orthodoxe kringen niet willen kiezen. De rol van Jezus al Verlosser moest in de Bijbelse Evangelieën behouden blijven. Daar mochten geen andere wegen naast bestaan.

Koninkrijk van God is toch voor mijzelf ten diepste: *"waar twee of drie in Zijn naam bijeen zijn"*. Of *"daar waar liefde is, en vrede leeft, daar is God"*.

Het Koninkrijk van God, wordt voor mijzelf toch met dichtst genaderd, met de gekozen lezing uit het Evangelie naar Mattheüs. We lazen daar: *"Als ik door de Geest van God, demonen uitdrijf, dan is het Koninkrijk van God bij jullie gekomen"*.

Het uitdrijven van moderne demonen, als hebzucht, zelfoverschatting, egoïsme. Het zijn demonische krachten die mensen uit elkaar drijven. Het komt voor. Daar, waar we die ontwrichtende krachten kunnen indammen, en onschadelijk kunnen maken. Daar is God met ons.

**Pas dán is het Koninkrijk van God, binnen ons bereik.
Amen.**